

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ РОСЛИН

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	«Захист і карантин рослин»	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Батова Олена Миколаївна

Вища освіта – спеціальність «Захист рослин»
Старший викладач кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту та карантину рослин ім. Б.М. Литвинова
Досвід роботи – 16 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- учасниця наукових і методичних конференцій;

телефон	0500665213	електронна пошта	batova.959@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet
---------	------------	------------------	--	-----------------------	-------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів професійних знань та умінь точно визначити види хвороб сільськогосподарських культур, відокремлювати їх від інших схожих на них хвороб, правильно виконувати моніторинг та приймати рішення щодо оптимізації заходів проти хвороб рослин, правильно діагностувати хвороби рослин опираючись на особливості їх прояву у різні фенофази під впливом різних факторів зовнішнього середовища.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Деталізація результатів навчання форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • визначати та ідентифікувати види хвороб на протязі вегетації, починаючи із допосівного періоду і закінчуючи післязбиральним; (ЗК01, ЗК06, СК3, ПРН6, РН02) • проводити аналіз фітопатологічного стану посівів і насаджень в умовах відкритого та захищеного ґрунту; (ЗК01, ЗК06, СК3, ПРН6, РН02) • своєчасно та кваліфіковано використовувати необхідні методи діагностики для визначення видового складу, динаміки розвитку хвороби, часу прояву та поширення (ЗК01, ЗК06, СК3, ПРН6, РН02)
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекцій, 18 годин практичних, модульний контроль (2 модулі), 60 годин самостійної роботи; підсумковий контроль –залік
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, академічна доброчесність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК3. Здатність використовувати ефективні методики визначення та ідентифікації шкідливих організмів, проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за стадіями розвитку і етапами органогенезу рослин.</p>	Програмні результати навчання	РН02. Відшукувати потрібну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію.
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Діагностика основних хвороб зернових, зернобобових та технічних культур

Лекція 1	Предмет, зміст, місце та значення навчальної дисципліни. Роль сучасної та точної діагностики хвороб рослин, роль методів діагностики.	Практичн і заняття ПЗ 1	Особливості будови грибниці, конідиеносців, конідій та інших пропагул патогенів, пікнід, клейстотеціїв для діагностики хвороб.	Самостійна робота	Методи діагностики грибних і бактеріальних хвороб. Метод чистих середовищ. Мікроскопічний метод та його застосування. Джерела інфекції вірусних хвороб. Ідентифікація та облік хвороб рослин, застосування шкал. Не паразитарні хвороби картоплі. Хвороби цукрового буряку. Хвороби цибулі і часнику (пероноспороз, іржа, сажка, шийкова гниль, мозаїка, жовта смугастість). Хвороби гарбузових культур (кореневі гнилі, борошниста роса, несправжня борошниста роса, антракноз, бура плямистість, бактеріоз, огіркова мозаїка).
Лекція 2	Форми прояву та типи хвороб. Особливості прив'ядання, некрозів, руйнування органів рослин, гнилі, нальоти, пустули. Деформації, пухлини, муміфікація, камедь, зміна кольору тканин рослин.	ПЗ 2	Діагностика хвороб пшениці, жита, ячменю, вівса, проса, кукурудзи.		Хвороби овочевих культур відкритого та закритого ґрунту. Хвороби капусти, огірка, помідора, цибулі, моркви. Опис діагностичних ознак хвороб картоплі (рак, альтернаріоз, парша: звичайна, чорна, порошиста, срібляста, мокра і суха гнилі).
Лекція 3	Характеристика основних методів діагностики та їх застосування. Візуальний метод та його реалізація на практиці. Морфологічні особливості збудників хвороб, їх використання.	ПЗ 3	Діагностика хвороб гороху, сої, квасолі, люцерни, еспарцету.		
Лекція 4	Хвороби зернових, зернобобових культур, багаторічних трав. Особливості прояву та видоспецифічні діагностичні ознаки.	ПЗ 4	Діагностика хвороб соняшнику, ріпаку.		
Лекція 5	Хвороби технічних культур (соняшник, ріпак).	ПЗ 5	Діагностика хвороб цукрових буряків.		

Модуль 2. Діагностика основних хвороб плодових, ягідних культур і винограду

Лекція 6	Хвороби плодових культур, ягідних і винограду	ПЗ 6	Діагностика хвороб яблуні, груші (чорний рак, парша, цитоспороз, борошниста роса, плодова гниль, септоріоз груші, філостиктоз).	Самостійна робота	Методи діагностики вірусних хвороб. (індикаторні рослини, електронна мікроскопія, метод ДНК, метод включень). Моніторинг і прогноз розвитку інфекційних хвороб рослин.
		ПЗ 7	Діагностичні ознаки вишні, черешні, сливи, персику (кокомікоз, клястеро-споріоз, полістігмоз, курчавість листя персику).		
		ПЗ 8	Діагностика ягідників (біла і бура плямистість, борошниста роса, септоріоз, пурпурова плямистість, стовбчаста і бокальчаста іржа).		
		ПЗ 9	Діагностика винограду (мілдью, оїдіум, краснуха, сіра гниль, бактеріальний рак).		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Марков І.Л., Рубан М.Б. Довідник із захисту польових культур від хворобі шкідників. К.: Юнівест Медіа. 2014. 384 с.
2. Марков І.Л., Башта О.В, Гентош Д.Т. і ін. Сільськогосподарська фітопатологія. К.: Інтерсервіс, 2017. 574 с.
3. Марютін Ф.М., Пантелєєв В.К., Білик М.О. Фітопатологія: Навчальний посібник. Х.: Еспада, 2008 552 с.
4. Пантелєєв В.К. Захист злакових і бобових культур від шкідників, хвороб і бур'янів: навчальний посібник / В.К. Пантелєєв, М.О. Білик, М.Д. Євтушенко та ін. Х.: Еспада, 2005. 672 с.
5. Писаренко В.М. Фітосанітарний моніторинг. Методи захисту рослин: Навчальний посібник / В.П. Писаренко, П.В. Писаренко. Полтава, 2007. 255 с.
6. В.П.Туренко, М.О.Білик Комплексні системи захисту сільськогосподарських культур від хвороб. Х.: Майдан, 2019. 329 с.

Методичне забезпечення

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.